

www.e-rara.ch

Theatrum orbis terrarum

Ortelius, Abraham

Antverpiae, 1603

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: T 33

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-92309>

Sicilia sive Trinacria.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

S I C I L I A

siue

T R I N A C R I A.



ENINSVLAM hanc olim fuisse Italiæ, & Brutio agro circa Rhegium annexam, posteaque eam ab hac abruptam; (vnde Rhegio opido nomē) totius antiquitatis constans opinio est. Quando autem aut circa quæ tempora hæc ruptura acciderit, nulla apud vllum scriptorem exstat memoria. Terræ motu vel hiatu hoc factum scribunt Strabo, Plinius, & Dionysius: maris æstu Silius, & Casiodorus. Qui ad fabulas fugiunt, Neptuno hoc tribuunt, (teste Eustathio) qui suo tridente insulam ex peninsula fecerit, in gratiam Iocasti, Æoli filij; vt eã securius posset inhabitare. Diodorus ex Hesiodo adscribit Orioni: qui vt Herculi compararetur, hoc fretum Siculum, vt ille Gaditanum, fisis motibus aperuerit. Itaque, *Trinacria quondam Italia pars vna fuit: sed pontus & æstus Mutauere situm, rupit confinia Ne-reus Victor: & absissos interluit æquore montes, &c.* Qui maris Mediterranei insulas magnitudine metiuntur, hanc primam faciunt, vt Eustathius, & Strabo, qui eam non tantum magnitudine, sed & bonitate ceteris præstare dicit. Quod ad formam attinet, Græcæ literæ imaginem, quæ Delta dicitur, efficere, tradit Pomponius.

Totam insulam Cereri & Liberæ, id est Proserpinæ, lacram esse, omnium veterum testimonio constat: illi, quia leges dederit, & magistra fuerit sationis frumentariæ: huic, non tam quod hinc à Plutone rapta fuerit, quam quod (vt Plutarchus & Diodorus referunt) Pluto ei, quum primum detecta visendam se illi præbuisset, eam muneris loco (qualia Græci anacalypteria vocant) dederit.

Fertilitatis & opum huius testimonium apud Ciceronem 2. in Verrem est, vbi dicit M. Catonem, hanc cellam penariam reipublicæ Romanæ, & nutricem plebis nominasse. Ipse Cicero addit eam populo Romano non tantum pro penaria cella, sed & pro ærario refertissimo fuisse: nam sine vlllo sumtu nostro, (inquit) coriis, tunicis, frumentoque suppeditato, maximos exercitus nostros vestiuit, aluit, armauit. Eadem ferè Strabo, lib. 6. Quicquid Sicilia gignit, vt Solinus tradit, siue Solis, siue hominis ingenio, proximum est ijs quæ optima iudicantur: nisi quod foetus terræ Centuripino croco vincitur. Scribit Aristoteles in admirandis, circa Pelorum crocum tanta prouenire copia, vt magnis curribus hinc comportent, quibus libitum est. at Centuripinum ceteris omnibus alibi natis, infirmius viribus esse, annotauit Dioscorides. In agro Leontino, multisque aliis huius insulæ locis triticum vltro prouenire, Diodorus auctor est. Hanc primum omnium nationum exterarum prouinciam factam, testes inter alios Cicero, & Diodorus. Quinque Colonias, & sexaginta sex Vrbes in ea esse, tradit Martianus. Coloniae immunes, ac ciuitates LXXIII. legit Pintianus apud Plinium, 3. cap. 8. Harum nomina multa enumerantur à Silio lib. 14. & Ouidio variis in locis: sed plura hac nostra in tabula.

Inhabitasse eam ab initio Gigantes, Læstrigones, Anthropophagos, & Cyclopes, gætes barbaras & inhumanas, historiæ & fabulæ vnanimiter produnt. Thucydides has tantum in insulæ quadam parte habitasse tradit. Postea hanc Sicani, gens Hispanica, à Sicano fluuio (rege aiunt Solinus & Berofus) sic dicta, & à Liguribus eiecta, occupauere. Hos Sicanos insulæ indigenas non fuisse, (etsi quidam putant) docent Thucydides & Diodorus. Hinc SICANIÆ nomen obtinuit. Elymi quoque & nonnulli Phocenses: hos sequuti sunt Phryges item ex Troia, vt Pausaniæ placet, & Morgetes ex Italia pulsi ab Oenotris, vt scribit Strabo. Apud Plutarchum in Coniualib. Quæst. & Pollucem 2. de Manibus, lego Dores quoque hanc inhabitasse. Tandem à Siculis, Italica gente ab Opicis profligata, tota subiugata fuit, nomenque Siciliae ei tribuerunt, cum antea TRINACIA vt Dionysius, TRINACRIS vt Ouidius, TRINACRIA & TRIQVETRA vt Plinius habet, nuncuparetur, à forma nempe triangulari. Vnde eam Romani in nummis, tribus cruribus circa coxas iunctis, effigiare solebant. TRICERVICEM Lycophron; & TRICVSPIDEM nominat Pindarus. Homerus CYCLOPVM Terram, ab incolis, cognominat, proprium nomen suo tempore fortè nondum habentem. Incolas Siculos, acutos facit Iulius Firmicus. Lasciuos & dicaces dicit Quintilianus 6. Oratoriar.

Præter maximarum rerum pace belloque gestarum, in hac insula, gloria; multa illustria sunt quæ eam nobilitant: vt Cereris natiuitas, Proserpinæ raptus, Enceladus gigas, Archimedes Mathematicus, Euclides geometra, Diodorus historicus, Empedocles Philosophus, Dædali ingeniosa opera, Sibyllæ Cumanæ sepulchrum, Siracusæ quadrivrs aut Pentapolis, vt Strabo vult; Arethusa fons, Ætna mons, Palicus lacus, Scylla & Charybdis, atque Lais meretrix. Item multa naturæ miracula, quæ apud Solinum, & Trogum 4. Antigonum de Mirabil. & Achillem Staium 2. Amorum, sunt: Statuæ, signaque pretio atque artificio insignia, quæ à Cicerone in Verrem describuntur. Siculum caseum, columbas, & vestes varias, laudat Athenæus. Cactum (spinæ genus) hinc nasci, scribit Antigonus: nec alibi terrarum, vt habet Theophrastus: quam si ceruus calcet & faucietur, ossa eius nullum sonum edunt. ideoque ad fistulas inutilia fiunt. Smaragdus hinc quoque Plinio. & eius mare, corallium habet; eidem. Lepores ab initio non habuisse hanc insulam, sed inuectos ab Anaxila Rhegino, scribit Iul. Pollux.

Siculum mare, quod insulam ab Oriente alluit, Ausonium quoque vocari, & profundissimum esse, testatur Strabo. Alia ab hac insula, est Sicilia, iuxta Peloponnesum, Stephano. Est etiam Sicilia Minor, quæ Nexus. Sicilia etiam tumulus, haud procul ab Athenis, Pausaniæ. Item locus Romæ, sic dictus, in Palatio, apud Capitolinum. sed hæc parerga.

Adagia hinc profecta: Siculiffare; Siculum mare; Siculus miles; Siculæ gerræ; & Incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdim. quæ vide apud Erasmum.



**SICILIAE
VETERIS
TYPVS.**
Ex Conatibus geographicis Ab. Ortelij.

Territorij Syracufani loca, in-
certa positionis: Acrille, Echeta, Magel-
la etc.

Veteris Siciliae loca, incertae aut pro-
fus incognitae positionis etc.

VRBES.	ARCUS.	VICI.	REGIONES.	LOCA.
Acharenfes	Cypr	Rhyacu	Chalcides	Hipponium
Aera	Egipho	Triopala	Herbulenfo	Mela
Adryx	Elihi	Aphame	Ichiofes	Meryana
Anatho	Emporium	Parafyfu	Letim	Mesopotamium
Anoxy	Eryx	Ochyra	Timi	plaga
Arbel	Aeternum	Halentina	Epiora	Micte
Bucinja	et Ipana	Homotyfes	Polyomia	Gorgium
Calauria	Castellum	Propale	Gomusa	Nome Phefo
Comitium	Castellum	Damyrtas	Castellum	Rhyacia
Craffus	Castellum	Elyfus	Castellum	Saturni fan-
Cremides qui	Castellum	Hipax	Castellum	Semis
philippi	Castellum	Pachyfu	Castellum	Scriza.
	Castellum	Talaria.	Castellum	

